

У 2015 році відбуваються певні зміни у сфері соціального страхування, зокрема з 1 січня 2015 року набув чинності Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування загальнообов'язкового державного соціального страхування та легалізації фонду оплати праці» від 28.12.2014 № 77-VIII (далі – Закон № 77). Зазначеним Законом викладено в новій редакції Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату непрацездатності» від 23.09.1999 № 1105-XIV, який тепер має назву Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування». Нагадуємо, що Законом України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 23.09.1999 № 1105-XIV (в редакції від 28.12.2014 року) (далі – Закон № 1105) передбачено створення Фонду соціального страхування України з метою гарантування прав, обов'язків та гарантій застрахованих осіб щодо отримання матеріального забезпечення в разі тимчасової втрати працездатності, настання нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності та медичного страхування, а до створення Фонду соціального страхування України та його робочих органів, роботу за зазначеними напрямками продовжують забезпечувати – робочі органи Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності та робочі органи Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України. Цим же законом передбачено доручення Кабінету Міністрів України забезпечити прийняття нормативно-правових актів, необхідних для реалізації Закону № 1105.

В свою чергу, постановою Кабінету Міністрів України від 26.06.2015 № 439 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 26.09.2001 № 1266» Порядок обчислення середньої заробітної плати (доходу, грошового забезпечення) для розрахунку виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням, викладено в новій редакції (далі – Порядок № 1266). Зазначена постанова набула чинності з моменту її опублікування у газеті «Урядовий кур'єр» від 04.07.2015 року № 119, тобто Порядок № 1266 в новій редакції слід застосовувати до страхових випадків, що наступили з 04.07.2015 року.

Особливості обчислення середньої заробітної плати для призначення допомоги по вагітності та пологах, допомоги по тимчасовій непрацездатності, а також оплати перших п'яти днів тимчасової непрацездатності за рахунок коштів роботодавця визначені пунктами 25-30 Порядку № 1266. Розрахунковим періодом, за який обчислюється середня заробітна плата, є 12 календарних місяців перебування у трудових відносинах (з першого до першого числа) за останнім основним місцем роботи застрахованої особи, що передують місяцю, в якому настав страховий випадок.

Якщо застрахована особа перебувала у трудових відносинах менше 12 календарних місяців за останнім основним місцем роботи, розрахунковий період визначається за фактично відпрацьовані календарні місяці (з першого до першого числа).

У разі коли застрахована особа перебувала у трудових відносинах менше ніж календарний місяць за останнім основним місцем роботи, розрахунковий період визначається за фактично відпрацьований час (календарні дні) перед настанням страхового випадку.

Якщо у розрахунковому періоді перед настанням страхового випадку застрахована особа з поважних причин не мала заробітку або страховий випадок настав у перший день роботи, середня заробітна плата обчислюється виходячи із тарифної ставки (посадового окладу) або її частини, встановленої на день настання страхового випадку. **Якщо тарифна ставка (посадовий оклад) не встановлюється, розрахунок проводиться виходячи із розміру мінімальної заробітної плати (або її частини), встановленого законом на день настання страхового випадку.**

Зазначена правова норма є новою та раніше не використовувалась.

Пунктом 29 Порядку № 1266 визначено обмеження щодо розрахунку допомоги по тимчасовій непрацездатності та допомоги по вагітності та пологах застрахованим особам, які протягом останніх 12 місяців перед настанням страхового випадку має страховий стаж менше 6 місяців. Періоди, що можуть бути зараховані до страхового стажу визначаються статтею 21 Закону № 1105.

Пунктом 30 Порядку № 1266 визначено особливість обчислення середньої заробітної плати застрахованим особам, які працюють за сумісництвом. Так, визначено, що в таких випадках обчислення середньої заробітної плати здійснюється страхувальниками окремо за основним місцем роботи та за сумісництвом. Розрахунковий період у такому разі визначається за кожним місцем роботи окремо.

Роз'яснення щодо застосування Порядку № 1266 в новій редакції і надалі надаватиме Міністерство соціальної політики України.

Крім того, постановою Кабінету Міністрів України від 26.06.2015 № 440 затверджено Порядок оплати перших п'яти днів тимчасової непрацездатності внаслідок захворювання або травми, не пов'язаної з нещасним випадком на виробництві, за рахунок коштів роботодавця (далі – Порядок № 440), (слідкуйте за набуттям чинності). Зазначеним Порядком № 440 приведено у відповідність до ст. 24 Закону № 1105 порядок оплати днів тимчасової непрацездатності в залежності від страхового стажу, що визначається цією статтею.

[ФСС з ТВП](#)